

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2003-2-68 (Devralma)

Karar Sayısı : 03-69/831-361

Karar Tarihi : 23.10.2003

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Mustafa PARLAK

Üyeler : Tuncay SONGÖR, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit SONBAY, Prof. Dr. Zühtü AYTAÇ, Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN

B- RAPORTÖRLER : Ebru ÖZTÜRK

- C- BAŞVURUDA BULUNAN:** - Comsat Corporation
Temsilcisi: Av. Tolga İŞMEN
Büyükdere Cad. Maya Akar Center No: 100 K. 17
34394 Esentepe/İstanbul
- Comsat International Inc.
Temsilcisi: Emine BAŞCI DEVRES
Halaskargazi Cad. No: 222/6 Osmanbey
Şişli/İstanbul

- D- TARAFLAR:** - Comsat Corporation
6560 Rock Spring Drive Bethesda, Maryland 20817 ABD
- Comsat International Inc.
1600 Tysons Blvd., Suite 550 McLean, VA 22102 ABD
- Sumitomo Corporation
Telecommunications Project Dept. No: 1 (ELFBA) 1-8-11
Harumi, Chuoku Tokyo/JAPONYA
- Koç Sistem Bilgi ve İletişim Hizmetleri A.Ş.
Ünalan Mah. Ayazma Cad. Çamlıca İş Merkezi
B-C Blok Üsküdar/İstanbul

E- DOSYA KONUSU: Comsat İletişim Hizmetleri Ticaret A.Ş. ve Comsat Digital Hizmetleri Ticaret A.Ş. hisselerinin, Comsat International Inc. tarafından devralınmasına izin verilmesi talebi.

F- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 4.9.2003 tarih, 4294 sayı ile giren ve 3.10.2003 tarih, 4831 sayı ile eksiklikleri tamamlanan başvuru üzerine, 2813 sayılı Telsiz Kanunu'nun 4502 sayılı Kanun ile değişik 7. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca Telekomünikasyon Kurumu'nun görüşü talep edilmiş, ancak incelemenin tamamlandığı 20.10.2003 tarihine kadar Telekomünikasyon Kurumu'nun görüşü Kuruma ulaşmamıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar

Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 20.10.2003 tarih, 2003-2-68/Öİ-03-EÖ sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu ve 21.10.2003 tarih, 2003-2-68/BN-03-EÖ sayılı Bilgi Notu sırasıyla 20.10.2003 tarih, REK.0.06.00.00/129 ve 21.10.2003 tarih, REK.0.06.00.00/130 sayılı Başkanlık önermeleri ile 03-69 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G- RAPORTÖRÜN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

- Comsat Corporation, Comsat General Corporation, Comsat General Telematics Inc., Comsat Technology Inc., Comsat Overseas Inc., Comsat International Inc., Comsat International Holdings One Inc., Comsat International Holdings Two Inc., Comsat International Holdings Three Inc., CI Services Inc. ve Comsat International Holdings LLC. arasında imzalanan hisse satış anlaşması ve
- Koç Sistem Bilgi ve İletişim Hizmetleri A.Ş., Sumitomo Corporation, Comsat International Holdings Two Inc. ve Comsat International Holdings Three Inc. arasında imzalanan hisse satış anlaşması

aracılığıyla gerçekleştirilen Comsat İletişim Hizmetleri Ticaret A.Ş. ve Comsat Dijital Hizmetleri Ticaret A.Ş. hisselerinin Comsat International Inc. tarafından devralınması işleminin,

- a) 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olduğu;
- b) İşlemin 4054 sayılı Kanunun 7. maddesi anlamında hakim durum yaratan veya mevcut bir hakim durumu daha da güçlendiren ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem olmadığı, bu nedenle söz konusu işleme izin verilmesi gerektiği;
- c) Ancak devralma işleminin zamanında bildirilmemesi nedeniyle taraflara ve tarafların yönetim kurullarına Kanunun 16. maddesi birinci fıkrasının (c) bendi ve aynı maddenin üçüncü fıkrası uyarınca ceza verilmesi gerektiği

ifade edilmiştir.

H- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İşlemin Niteliği

Bildirim konusu devralma işlemi; Comsat Corporation ve iştirakleri (Comsat General Corporation, Comsat General Telematics Inc., Comsat Technology Inc., Comsat Overseas Inc.), Comsat International Inc. ve iştirakleri (Comsat International Holdings One Inc., Comsat International Holdings Two Inc., Comsat International Holdings Three Inc., CI Services Inc.) ve Comsat International Holdings LLC. arasında 5.6.2003 tarihinde imzalanan hisse satış anlaşması ve Koç Sistem Bilgi ve İletişim Hizmetleri A.Ş., Sumitomo Corporation, Comsat International Holdings Two Inc. ve Comsat International Holdings Three Inc. arasında 31.7.2003 tarihinde imzalanan hisse satış anlaşması olmak üzere iki ayrı anlaşma aracılığıyla gerçekleştirilmektedir. Comsat International Inc., bu anlaşmalar aracılığıyla Comsat Dijital Hizmetleri Ticaret A.Ş. (Comsat Dijital) ve Comsat İletişim Hizmetleri Ticaret A.Ş. (Comsat İletişim)'nin hisselerinin tamamına sahip olacaktır.

Comsat International Holdings (CIH), Comsat International Inc. (CI)'in % 81 hissesini 11.10.2002'de Comsat'tan satın almıştır. Bildirim formunda tarafların

hedefinin bu tarihte Comsat Dijital ve Comsat İletişim'in de CIH'a devrini sağlamak olduğu ancak o dönemde ticari sebeplerle bunun mümkün olmadığı ifade edilmektedir. Aşağıda işleme konu şirketlerin konumu gösterilmiştir:

Tablo 1- İşleme Konu Şirketlerin Konumu

Şirketler	Konumu
Comsat International Inc.	Devralan şirket
Comsat Corporation	Devreden şirket
Comsat Dijital Hizmetleri Ticaret A.Ş.	Devre konu şirket
Comsat İletişim Hizmetleri Ticaret A.Ş.	Devre konu şirket
Sumitomo Corporation	Devreden şirket
Koç Sistem Bilgi ve İletişim Hizmetleri A.Ş.	Devreden şirket

Devralma işleminin gerçekleşmesi ile Comsat'ın Türkiye operasyonlarının kontrolü CIH'a geçmiş olacaktır. Bu nedenle bu devralma işlemi Ekim 2002'de gerçekleştirilen ve CI'nın CIH'a devrini içeren asıl işlemin devamı niteliğinde bir işlemdir.

CI, CIH tarafından devralınmadan önce Comsat İletişim ve Comsat Dijital'in ana hissedarıdır. CI ve tüm iştirakleri, bu şirketlerdeki hisselerinin tamamını CIH'ın CI'yı devralmasından önce Comsat'ın diğer iştiraklerine devretmiştir. Bildirim konusu işlem ile Comsat Corporation (Comsat)'ın Türkiye operasyonları yeniden CI'a devredilecek ve böylece bu operasyonlar CIH'ın kontrolüne geçmiş olacaktır. Comsat İletişim ve Comsat Dijital'in ortaklık yapıları aşağıdaki gibidir:

Tablo 2- Comsat Dijital ve Comsat İletişim'in Ortaklık Yapısı

Hissedarlar	(Comsat Dijital) Payı (%)	(Comsat İletişim) Payı (%)
Comsat Corporation	75	42,61
Comsat General Corporation	3,33	10,5
Comsat Overseas Inc.	15	10,5
Comsat Technology Inc.	3,33	-
Comsat General Telematics	3,33	-
Sumitomo Corporation	-	11,89
Koç Sistem Bilgi ve İletişim Hizmetleri A.Ş.	-	24,5

H.2. Taraflar

H.2.1. Comsat International Inc. (CI)

CIH tarafından kontrol edilen CI, bölgesel fiber, mikrodalga ve uydu ağı aracılığıyla ticari müşterilere yönelik entegre telekomünikasyon hizmetleri sunmaktadır.

CIH'ın Türkiye'de Comsat İletişim ve Comsat Dijital dışında herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır. CI'nın yönetim kurulu; Oscar BAZOBERRY, Timothy B. HARMON, George M. KAPPAZ, H. Brian THOMPSON ve Philip M. WALKER'dan oluşmaktadır.

H.2.2. Comsat Corporation (Comsat)

Comsat, telekomünikasyon hizmetleri alanında faaliyet gösteren ABD'de kurulmuş bir şirkettir. Comsat hisselerinin tamamına Lockheed Martin Global Telecommunications, LLC sahiptir. Lockheed Martin Global Telecommunications, LLC hisselerinin tamamını savunma sanayi sektöründe faaliyet gösteren Lockheed Martin Corporation (LMC) elinde tutmaktadır.

Comsat Dijital ve Comsat İletişim dışında Comsat veya LMC'ye bağlı ve Türkiye'de telekomünikasyon alanında faaliyet gösteren başka bir teşebbüs bulunmamaktadır. Comsat'ın yönetim kurulu; Jeffrey D. MACLAUCHAN, Frank H. MENAKER, Jr. ve Lillian M. TRİPPET'ten oluşmaktadır.

H.2.3. Sumitomo Corporation (Sumitomo)

Sumitomo, Japonya'da kurulmuş bir holding şirkettir. Sumitomo'nun Japan Trustee Services Bank Ltd. (%5,62) ve The Master Trust Bank of Japan Ltd. (%5,41) dışında %5'ten fazla hisseye sahip hissedarı bulunmamaktadır. Sumitomo, Comsat İletişim'in %11,89 hissesine sahiptir. Sumitomo'nun yönetim kurulu; Motoyuki OKA, Naoki KURODA, Kosaburo MORİNAKA, Shigemi HİRANUMA, Kenichi NAGASAWA, Hironori KATO, Shuji HİROSE, Noriaki SHİMAZAKİ, Tadahiko MİZUKAMİ, Nobuhide NAKAİDO ve Susumu KATO'dan oluşmaktadır.

H.2.4. Koç Sistem Bilgi ve İletişim Hizmetleri A.Ş. (Koç Sistem)

Bilişim teknolojileri sektöründe faaliyet gösteren Koç Sistem, Koç Holding A.Ş.'nin bir iştirakidir ve Comsat İletişim'in %24,5 hissesine sahiptir. Koç Sistem'in yönetim kurulu; Ali KOÇ, Bülent GÖNÇ, Ferda ERGİNOĞLU, Tayfun UĞUR ve Senay KIZILKAYA'dan oluşmaktadır.

H.3. İlgili Pazar

H.3.1. Sektöre İlişkin Genel Bilgiler

Network telekomünikasyon hizmetleri, temel olarak fiziken farklı yerlerde bulunan iki ağın bağlantısını sağlamaktadır. Telekomünikasyon şebekeleri, bu bağlantılar için kullanılmaktadır. Bu hizmetlerin ana müşterileri, birden fazla yerde iş yeri bulunan ve kendi içinde işlem yapması gereken büyük ölçekli teşebbüslerdir. Bankalar bu nitelikte hizmetlere ihtiyaç duyan teşebbüslerin tipik örneğini teşkil eder.

Network telekomünikasyon hizmetleri iki ana segmente bölünebilir: kablosuz network telekomünikasyon hizmetleri ve karasal network telekomünikasyon hizmetleri. Şu anda Türk Telekomünikasyon A.Ş. (Türk Telekom) karasal network telekomünikasyon hizmetlerinin ana sağlayıcısı konumundadır. Ayrıca Comsat Dijital gibi özel şirketler de karasal network telekomünikasyon hizmetlerini Türk Telekom'dan kiraladıkları hatlar üzerinden sunmaktadır. 2004 itibarıyla Türk Telekom'un tekel hakkının sona ermesini takiben, diğer özel telekom şirketleri kendi altyapılarını kurarak Türk Telekom'dan hat kiralamaksızın karasal hizmetleri sağlamaya başlayacaktır.

Kablosuz telekomünikasyon hizmetleri de iki ana segmente bölünebilir: uydu telekomünikasyon hizmetleri ve mikrodalga telekomünikasyon hizmetleri. Ancak mikrodalga sınırlı miktarda veriyi sınırlı bir mesafeye iletebilmektedir. Bu nedenle

mikrodalga iletimi diğer iletim formları ile ancak sınırlı olarak ikame edilebilir. Uydu telekomünikasyon hizmeti, uydular ve yer istasyonları aracılığı ile tek veya çift yönlü olarak, elektromanyetik dalgalar vasıtasıyla coğrafi olarak birbirinden uzak noktalar arasında veri iletişimi sağlayan sayısal bir telekomünikasyon hizmetidir. Uydu telekomünikasyon hizmetleri için VSAT ve SCPS teknolojileri kullanılmaktadır.

Network telekomünikasyon hizmetleri sunmak isteyen teşebbüslerin Telekomünikasyon Kurumundan telekomünikasyon ruhsatı almaları gerekmektedir. Ayrıca bu pazara girmek isteyen şirketler uygun teknolojiye ve altyapıya sahip olmalıdır.

H.3.2. İlgili Ürün Pazarı

Bildirim konusu devralma işleminin etkilediği ürün pazarı belirlenirken, kontrolü değişen Comsat Dijital ve Comsat İletişim'in faaliyetleri esas alınmıştır. Bildirim formunda verilen bilgilere göre, Comsat İletişim uydu telekomünikasyon hizmetleri alanında faaliyet gösterirken, Comsat Dijital uydu telekomünikasyon hizmet sağlayıcılığının yanı sıra toptan internet kapasitesi temin hizmetleri pazarında da faaliyet göstermektedir (Comsat İletişim, uydu telekomünikasyon hizmeti olarak VSAT ve SCPC hizmetlerini, Comsat Dijital ise sadece SCPC hizmetleri sunmaktadır.).

Comsat tarafından verilen network hizmetleri, Türkiye çapında işletmelere yerleştirilen antenler/uydu erişimli yer istasyonları vasıtasıyla verilen kişisel dijital iletişim hizmetlerinden oluşmaktadır. Hizmetler kişisel hat kullanan son kullanıcılara kurulma, operasyon ve bakım dahil olmak üzere anahtar teslimi şeklinde sunulmakta ve büyük çaplı çok-uluslu şirketlerin merkezleri ya da yurtdışı ofisleri ile veri iletişimi, faks, özel sesli mesaj gönderme, video konferans ve elektronik posta gibi iç iletişim ihtiyaçlarının ve bu şirketlerin diğer kuruluşlar ile veri iletişimi, bankacılık-finansman işlemleri, satış noktası ve envanter denetimi gibi ihtiyaçlarının çözümlenmesinde kullanılmaktadır.

Dolayısıyla Comsat'ın Türkiye operasyonlarının devri işlemi üç tür network hizmeti pazarında etki doğuracaktır. Bunlar; *"toptan internet kapasitesi temin hizmetleri pazarı"*, *"VSAT hizmetleri pazarı"* ve *"SCPC hizmetleri pazarı"*dır.

H.3.2.1. Toptan İnternet Kapasitesi Temin Hizmetleri Pazarı

İnternetin aynı internet protokolü üzerinden çalışan bilgisayarlar veya işlemci yeteneğine sahip her türlü cihaz arası iletişime dayalı bir sistem olması, bu cihazların konuşabilmeleri için, aralarında yalnız bilgisayarlar arası değil, bu bilgisayarların oluşturduğu ağlar arası da bağlantıyı gerektirmekte, bu nedenle internet çoğunlukla "şebekeler arası bir şebeke" olarak adlandırılmaktadır.

Ancak halihazırda irili ufaklı binlerce şebekenin ve milyonlarca kullanıcının bulunduğu dikkate alındığında, her bir şebekenin başka bir şebeke ile doğrudan bir bağlantı kurması mümkün olamamakta, bu nedenle şebekeler, kendilerinden daha büyük şebekelerden, diğer şebekeler ile bağlantı kurmak amacı ile hizmet satın alabilmektedir.

İnternet erişim hizmeti "perakende" ve "toptan" olarak iki başlık altında ele alınabilir. Buna göre bireysel ya da kurumsal son kullanıcılara sunulan erişim hizmeti

perakende erişim hizmeti, perakende erişim hizmeti satan İSS'lere erişim hizmeti sunulması ise *toptan erişim hizmeti* olarak sınıflandırılmaktadır.

İSS'ler arası ilişkilerin türünün belirlenmesinde " taraflar arası transfere (toptan satışa) konu paket miktarı" (trafik) önemli bir rol oynamakta, taraflar arasında iletişim kurulmasına olanak sağlayacak bir hattın tahsisi ertesinde, bu hat üzerinden geçecek trafik miktarına göre değişen iki ana tür ilişki (*peering* ve *transit*) söz konusu olmaktadır.

a. Peering İlişkisi

Peering, ara bağlantı gerçekleştiren tarafların karşılıklı olarak yalnızca birbirlerinin müşterilerinden kaynaklanan trafiği sonlandırdıkları, tarafların kendi maliyetlerini kendilerinin karşıladığı bir arabağlantı türünü ifade etmektedir.

b. Transit İlişki

İSS'ler arası arabağlantıların ikinci türünü *transit* ilişkisi oluşturmaktadır. *Transit* arabağlantıda; *peering* ilişkisinden farklı olarak, *transit* sağlayıcı konumundaki İSS, kendisinden hizmeti satın alan diğer İSS'in trafiğini tüm internete taşıma taahhüdü vermektedir.

Transit anlaşmalar yoluyla toptan internet kapasitesi sağlayan firmalar, lokal kısımların Türk Telekom'dan sağlanması kaydıyla kendi yer istasyonlarını kullanarak Türk Telekom'un sağlayamadığı kapasitelerde bu hizmeti vermektedir.

H.3.2.2. VSAT (Very Small Aperture Terminal) Hizmetleri

VSAT, küçük çaplı uydu anteni anlamına gelmektedir. VSAT sistemi; uydular aracılığıyla, uydu yer istasyonu üzerinden VSAT terminalleri arasında, düşük hızlarda, tek veya çift yönlü ses ve veri iletimine imkan sağlayan uydu telekomünikasyon sistemi olarak tanımlanmaktadır. Bu şebekelerde VSAT ekipmanlarının her biri uzaktaki kullanıcıların mülklerine yerleştirilerek, VSAT'lar arasında bilgi değişimi, kontrolü ve dağıtımını sağlayan merkezi bir yer istasyonu (HUB) ile haberleşme yapılır.

VSAT teknolojisi esas olarak veri transferi amacı ile kullanılmakla birlikte, ses ve video transferi de gerçekleştirilebilmektedir. Bu uygulama coğrafi açıdan dağınık birimlerin data ve faks haberleşmesini uydu haberleşme teknolojisi ile sağlayan sayısal bir sistemdir. Kullanım amacı ve iletilen verinin türü ne olursa olsun, VSAT sistemi karasal bağlantıların yeterli olmadığı ya da veri transferinin güvenliği ve hızı gibi ihtiyaçların ön planda olduğu durumlarda karasal bir altyapı gerektirmeden kesintisiz bir veri iletişimi sağlamaktadır. Bugün dünyada bir çok mağaza zinciri, otomotiv, banka, finans ve turizm şirketleri veri iletişimlerini VSAT teknolojisiyle gerçekleştirmektedir. Türkiye'de bu teknolojiye en yoğun talep finans sektöründen gelmektedir. ATM'lerde hızlı servis verilmesi, kredi kartı onaylarının güvenli yapılabilmesi ve bankacılık hizmetlerinde hız ve kalite VSAT ile mümkün olmaktadır.

H.3.2.3. SCPC (Single Channel Per Carrier) Hizmetleri

SCPC, "taşıyıcı başına tek kanal" anlamına gelmektedir. SCPC, uydular aracılığıyla iki VSAT terminali arasında, *herhangi bir yer istasyonuna uğramaksızın*

doğrudan tek veya çift yönlü ses ve veri iletimine imkan sağlayan uydu telekomünikasyon sistemi olarak tanımlanmaktadır.

Yüksek hızla noktadan noktaya bağlantılı iki taraflı kanal talebi olan müşteriler için SCPC teknolojisi kullanılmaktadır. Müşterinin bulunduğu yere bir anten kurulması yoluyla kullanıcıya özel bir hattın sağlanmasını içeren bu sistemin avantajlarının yanında, sürekli uydu haberleşme devamlılığının takip edilmesi için nitelikli eleman bulundurma zorunluluğu gibi dezavantajları da vardır. VSAT paylaşımlı erişim sunarken, SCPC paylaşımsız erişim sunmaktadır.

H.3.3. İlgili Coğrafi Pazar

Devralma işleminin etkili olduğu ilgili coğrafi pazar, Comsat İletişim ve Comsat Dijital'in telekomünikasyon hizmeti sunma lisanslarının bulunduğu "*Türkiye Cumhuriyeti sınırları*" olarak belirlenmiştir.

H.4. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.4.1. İşlemin 1997/1 Sayılı Tebliğ Kapsamında Değerlendirilmesi

Bildirime konu devralma işlemi ile, Comsat ve Comsat'ı kontrol eden LMC'nin Comsat Dijital üzerinde tek başına kontrol sahibi olma durumu sona erecektir. Aynı şekilde Comsat, Koç Sistem ve Sumitomo'nun Comsat İletişim üzerinde birlikte kontrol sahibi olma durumu da sona erecek ve bundan böyle CI ve dolayısıyla CIH Comsat Dijital ve Comsat İletişim'i tek başına kontrol edecektir.

CIH, CI'da sahip olduğu %81'lik hisse nedeniyle Comsat Dijital ve Comsat İletişim'in de dolaylı olarak %81'lik hissedarı olacaktır. Comsat ise CI'da bulunan %19'luk hissesi nedeni ile Comsat Dijital ve Comsat İletişim'de dolaylı olarak hisse sahibi olmaya devam edecektir. Ancak bu hisseler Comsat'a herhangi bir imtiyaz tanımadığı için CI'nın kontrolü CIH'da olacaktır.

Anılan işlem 1997/1 sayılı Tebliğin birleşme ve devralma sayılan hallerin belirlendiği 2. maddesinin, "Herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi" şeklindeki (b) bendi kapsamında bir "devralma"dır.

Söz konusu Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik "İzne Tabi Birleşme veya Devralmalar" başlıklı 4. maddesinde, "birleşme veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın %25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirası'nı aşması halinde Rekabet Kurulundan izin almaları zorunludur." hükmü getirilmiştir. Comsat'ın 2002 yılındaki toplam cirosu TL'dir. (Comsat Dijital'in cirosu TL, Comsat İletişim'in cirosu TL'dir.) Comsat'ın ve rakiplerinin ilgili pazarlardaki pazar payları ise aşağıdaki gibidir:

Tablo 4- Toptan İnternet Kapasitesi Temin Hizmetleri Pazarı

Şirketler	Pazar Payı (%)
Equant
Ere

Comsat
Dexar
Satko
SBS
TT net
Toplam	100

Tablo 5- VSAT Hizmetleri Pazarı

Şirketler	Pazar Payı (%)
Comsat
Verinet
Dexar
Plenexis
Diğer
Toplam	100

Tablo 6- SCPC Hizmetleri Pazarı

Şirketler	Pazar Payı (%)
Comsat
Superonline
Dexar
Plenexis
Diğer
Toplam	100

Comsat'ın VSAT ve SCPC hizmetleri pazarlarındaki pazar payının anılan Tebliğde belirtilen %25'lik pazar payı eşiğini aşması nedeniyle söz konusu işlem, Rekabet Kurulundan izin alınması gereken bir devralma işlemidir.

Yukarıdaki tablolardan da görüldüğü üzere, ilgili pazarlar birkaç büyük aktörün faaliyet gösterdiği ve pazar paylarının birbirine yakın seyrettiği, yoğun rekabetin yaşandığı pazarlardır. Comsat toptan internet kapasitesi temin hizmetleri pazarında %.....'lik payıyla (Dexar'la beraber) pazarın üçüncü büyük aktörü, VSAT hizmetleri pazarında %.....'lik, SCPC hizmetleri pazarında da %.....'lik payıyla pazarın en büyük aktörü konumundadır. Ancak burada VSAT ve SCPC teknolojilerinin birbirlerine çok yakın olduğu vurgulanmalıdır. Nitekim SCPC hizmetleri pazarında faaliyet gösteren teşebbüslere bakıldığında, -Superonline hariç- bunların VSAT hizmetleri pazarında da faaliyet gösterdikleri görülmektedir.

Gerek LMC'nin, gerekse kontrolü devralan CIH'nin ilgili pazarlarda başka faaliyetleri bulunmamaktadır. LMC savunma sektöründe faaliyet gösteren bir teşebbüstür. Faaliyetleri gelişmiş teknolojik ürünlerin ve hizmetlerin tasarlanması, araştırılması, dizaynı, geliştirilmesi, üretilmesi, entegrasyonu ve işletilmesi olup; faaliyetlerinin çekirdeğini beş büyük sektör oluşturmaktadır. Bunlar uzay ve stratejik roketler, elektronik, havacılık, bilişim hizmetleri, enerji ve çevredir.

Telekomünikasyon hizmeti vermek isteyen teşebbüslerin, Telekomünikasyon Kurumundan genel izin ya da ruhsat almaları, ayrıca uygun teknolojiye ve altyapıya sahip olmaları gerekmektedir. Bu şirketler Türk Telekom'dan fiber optik hatlar kiralayarak veya ticari bir uydudan transponder kiralayarak hizmet sunmaktadırlar.

Sektörün genel yapısı incelendiğinde de, bunun dışında pazara girişi engelleyen herhangi bir hususun bulunmadığı, son beş yılda pazara uluslararası ve yerel birçok girişin olduğu, bunlardan Plenexis, Dexar ve Ere/Eser'in yüksek pazar paylarına ulaştığı görülmektedir.

4054 sayılı Kanununun 7. maddesine göre "Bir ya da birden fazla teşebbüsün hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde birleşmeleri veya herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün mal varlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları, miras yoluyla iktisap durumu hariç olmak üzere, devralması hukuka aykırı ve yasaktır."

CI'nın ve onu kontrol eden CIH'nin Türkiye'de ilgili ürün pazarında ya da başka bir pazarda faaliyeti bulunmamaktadır. Bu çerçevede devralma işlemi sonucunda ilgili pazarda faaliyet gösteren tedarikçilerin sayısının azalmayacağı ve hakim durumun yaratılmasının veya güçlendirilmesinin söz konusu olmayacağı kanaatine varılmıştır. Taraflar arasında imzalanan hisse satış anlaşmalarında da herhangi bir sınırlama saptanmamıştır. Bu nedenlerle söz konusu işleme 4054 sayılı Kanununun 7. maddesi çerçevesinde izin verilmesinde bir sakınca görülmemektedir.

H.4.2. İşlemin Süre Yönünden İncelenmesi

Dosya mevcudu bilgi ve belgelerden, bildirim konusu sözleşmelerin 5.6.2003 ve 31.7.2003 tarihlerinde imzalandığı, Bildirimin ise 4.9.2003 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal ettiği anlaşılmıştır. Bir başka ifadeyle işlem gerçekleştirildikten sonra kuruma başvuruda bulunulmuştur.

4054 sayılı Kanun'un 7., 10. ve 11. maddeleri ile düzenlenen birleşme ve devir işlemlerine ilişkin izin sistemi, bu işlemlerin gerçekleştirilmeden önce Kurul'a bildirilmesini gerektirmektedir. Bu durum, teşebbüslerin hak ve yükümlülüklerinin belirlendiği 1997/6 sayılı Tebliğ'in 7. maddesi ikinci fıkrasının, "*Tebliğ kapsamındaki birleşme ve devralmalardan Tebliğ'in 2 nci ve 4 üncü maddesi ile Rekabet Kurulu'nun iznine bağlı kılınan her türlü birleşme ve devralmanın, işlemin yapılmasından uygun bir süre (tercihen 30 gün) önce, Kurulumuza bildirilmesi ve Kurul'dan izin alınması zorunludur.*" şeklindeki hükmünde de ifade edilmiştir. Bu çerçevede, dosya konusu işlemin bildirilmesinde ilgili sürelerle uyulmadığı anlaşıldığından 16. maddenin birinci fıkrasının (c) bendi ve aynı maddenin üçüncü fıkra müeyyidelerinin uygulanması gerekmektedir.

I- SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

- Comsat Corporation, Comsat General Corporation, Comsat General Telematics Inc., Comsat Technology Inc., Comsat Overseas Inc., Comsat International Inc., Comsat International Holdings One Inc., Comsat International Holdings Two Inc., Comsat International Holdings Three Inc., CI Services Inc. ve Comsat International Holdings LLC. arasında imzalanan hisse satış anlaşması ve

- Koç Sistem Bilgi ve İletişim Hizmetleri A.Ş., Sumitomo Corporation, Comsat International Holdings Two Inc. ve Comsat International Holdings Three Inc. arasında imzalanan hisse satış anlaşması

aracılığıyla gerçekleştirilen Comsat İletişim Hizmetleri Ticaret A.Ş. ve Comsat Dijital Hizmetleri Ticaret A.Ş. hisselerinin Comsat International Inc. tarafından devralınması işleminin,

1- 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi bir işlem olduğuna OY BİRLİĞİ ile;

2- İşlemin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi anlamında hakim durum yaratan veya mevcut bir hakim durumu daha da güçlendiren ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili piyasalarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem olmadığına, bu nedenle söz konusu işleme izin verilmesine OY BİRLİĞİ ile;

3- Ancak devralma işleminin zamanında bildirilmemesi nedeniyle;

a) Kanununun 16. maddesinin birinci fıkrası (c) bendi ve 2003/1 sayılı "4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16 ve 17 nci Maddelerinde Düzenlenmiş Olan İdari Para Cezalarının 31/12/2003 Tarihine Kadar Geçerli Olmak Üzere Artırıldığına Duyurulmasına İlişkin Tebliğ" uyarınca Comsat Corporation, Comsat International Inc., Sumitomo Corporation ve Koç Sistem Bilgi ve İletişim Hizmetleri A.Ş.'ye ayrı ayrı 2.311.902.000.- (ikimilyar üçyüzonbirmilyon dokuzyüzükibin) TL,

b) Kanununun aynı maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca bildirim yükümlülüğünün bulunduğu sürede Comsat Corporation'ın yönetim kurulunda görevli Jeffrey D. MACLAUCHAN, Frank H. MENAKER, Jr. ve Lillian M. TRIPPET'in; Comsat International Inc.'in yönetim kurulunda görevli Oscar BAZOBERRY, Timothy B. HARMON, George M. KAPPAZ, H. Brian THOMPSON ve Philip M. WALKER'a; Sumitomo Corporation yönetim kurulunda görevli Motoyuki OKA, Naoki KURODA, Kosaburo MORİNAKA, Shigemi HİRANUMA, Kenichi NAGASAWA, Hironori KATO, Shuji HİROSE, Noriaki SHİMAZAKİ, Tadahiko MİZUKAMİ, Nobuhide NAKAİDO ve Susumu KATO'ya ve Koç Sistem Bilgi ve İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin yönetim kurulunda görevli Ali KOÇ, Bülent GÖNÇ, Ferda ERGİNOĞLU, Tayfun UĞUR ve Senay KIZILKAYA'ya ayrı ayrı yukarıda belirtilen cezanın %5'i oranında olmak üzere 115.595.100 TL.

idari para cezası verilmesine OY ÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

KARŞI OY GEREKÇESİ

4054 sayılı Kanun'un 10/2., 11. ve 12. maddelerinde birleşme ve devralmaların "Kurul'a bildiriminden söz edilmekte, 11. maddede ayrıca işlemin bildirilmemesi halinde Kurul'un herhangi bir şekilde haberdar olduğu zaman (diğer bir anlatımla re'sen) yapacağı incelemeyi sonra bildirmeme cezası uygulanacağı öngörülmektedir. Kanun'un 16/1-c maddesinde, birleşme veya devralmanın bildirilmemesi halinde ceza verileceği belirtilmekte olup (cümlelerin sonunda geçen "süresi içinde" tabirinin, anlaşma ve uyumlu eylemlerin yapıldıkları tarihten itibaren bir aylık bildirim süresine dair 10. maddenin birinci fıkrasında bahsedilen süre ile ilgili olduğu) bildirim, işlemin gerçekleştirilmesinden önce yapılmaması halinde ceza verileceğine dair Kanun'da açık bir hüküm bulunmamaktadır. Olayda, ilgili tarafça yapılan bir bildirim üzerine Kurul'ca inceleme yapıldığından (diğer bir anlatımla Kurul'ca re'sen inceleme yapılmadığından) artık bildirmeme cezası verilemeyeceği düşüncesiyle Rekabet Kurulu'nun 23.10.2003 tarih ve 03-69/831-361 sayılı kararının sonuç bölümünün 3 . bendinde sayın çoğunluğun görüşüne katılmıyorum.

R. Müfit SONBAY
Kurul Üyesi